

Pastoraat in een veranderende wereld

Er verandert in de kerk nogal wat in de manier waarop we omgaan met vragen allerlei vragen. Bijvoorbeeld bij vragen over huwelijk en samenwonen, of over echtscheiding. Maar je zou ook kunnen denken aan vragen over de invulling van de zondag en zo zijn er nog wel maar dingen te noemen.

De één zegt: "Vroeger, toen was het tenminste duidelijk. En nu, het lijkt wel alsof alles zomaar kan." Anderen zeggen: "maar vroeger was ook niet alles. Er was veel schijnheiligheid. Als de buitenkant op bepaalde punten maar in orde was, dan werd er naar de rest niet gekeken".

Als je alles nuchter op een rijtje zet ga je beseffen dat er geen enkele reden is om het verleden te verheerlijken. Maar er is evenmin reden om te denken dat vandaag de dag alles dus beter is.

Maar één ding is wel zeker, het is anders dan vroeger, dus zullen we ons af moeten vragen of en hoe we op die veranderingen gaan reageren.

Het is ook goed om na te denken over die veranderingen. Heel lang heeft de kerk gefunctioneerd in een verzuilde samenleving. De mensen die elkaar in de kerk ontmoeten, ontmoeten elkaar ook bij de school, de politieke partij en soms zelf bij de sportclub. Je ging voornamelijk om met mensen met een vergelijkbare achtergrond. De verschillende zuilen waren duidelijk te onderscheiden. Een gereformeerde was anders dan een hervormde en zeker anders dan een katholiek of een socialist.

In die zuilen deed iedereen z'n best om de eigen club in stand te houden en te laten groeien. Een belangrijk onderdeel daarvan was trouw deelnemen aan de eigen activiteiten en het je houden aan de uiterlijke codes. In die tijd speelden gezagsdragers een grote rol.

Gehoorzaamheid aan de voor-gangers was een groot goed. Opvoeding en onderwijs waren voor een belangrijk deel gericht op overdracht van gewoonten en gebruiken.

Wat schematisch weergegeven zou je kunnen zeggen dat "vroeger" het belangrijkste punt was of iemand netjes volgens de regels en gebruiken van de eigen kerk leefde (GEDRAG). Vervolgens ging het erom dat men zich het GELOOF eigen maakte (dat gebeurde vaak min of meer automatisch omdat je binnen je zuil werd opgevoed). Als je GEDRAG goed was en ook op je GELOOF niets was aan te merken, dan werd je binnen de kerk GEACCEPTEERD.

De volgorde was dus: GEDRAG – GELOOF – GEACCEPTEERD. Dat heeft vroeger vaak (maar zeker ook niet altijd) met zegen gewerkt. Maar dat betekent niet dat het vandaag de dag nog even goed werkt, want de wereld is grondig veranderd. Onze kerken zijn geen hechte bolwerken meer. De overgang tussen wereld en kerk is veel vloeiender geworden. Veel van onze (jongeren en oudere) gemeenteleden leven veel meer in de wereld en worden ook veel meer door de wereld beïnvloed. Verder zijn mensen op een andere manier gaan "leren".

We nemen geen normen en waarden meer over, omdat de kerk of gezagsdragers zeggen dat het zo hoort. Mensen zijn met name te overtuigen als ze begrijpen waarom iets zo is en als zij ervaren dat iets goed is.

Als je mensen nu, in hun levensstijl dichter bij Jezus wil brengen, zul je ze moeten laten zien dat de Bijbel bepaald gedrag van hen vraagt en ze ook uitleggen waarom God dat van hen vraagt en waarom dat goed is.

Doordat de zuilen steeds minder sterk zijn, merk je ook dat de overdracht van geloof steeds minder automatisch gaat. Ook jongeren uit gelovige, kerkelijke betrokken gezinnen moeten steeds meer een hele persoonlijke keus maken om te gaan geloven en om aan dat geloof kerkelijk vorm te geven. Geloven is helemaal niet meer vanzelfsprekend, ook niet voor kerkelijke jongeren. Zij moeten hun eigen keuzes gaan maken. Ze hebben wel geloof

“meegekregen”, maar dat moeten ze nu om gaan zetten in eigen keuzes. Eén van de problemen hierbij is dat onze samenleving steeds meer moeite krijgt met het maken van definitieve keuzes. Definitieve keuzes worden zo lang mogelijk uitgesteld. Je merkt dit al bij zoiets simpels (tenminste simpel in vergelijking met de keus om als discipel van Jezus te gaan leven) als schoolkeuze, dat kost steeds meer moeite. Men heeft dan ook de neiging dit steeds verder uit te stellen. Als wij onze eigen jongeren vertrouwd willen maken met het evangelie dan zullen we heel anders met ze om moeten gaan dan vroeger. Het doel is hetzelfde, maar de weg is vaak anders.

Ook kerkelijke jongeren gaan vaak pas in hun geloof groeien, als ze zich in een veilige omgeving weten, waar ze zich GEACCEPTTEERD voelen, waar hun vragen serieus genomen worden en waar ze, zelfs al maken ze fouten, toch terug mogen komen. In een klimaat van ACCEPTATIE kan hun GELOOF groeien. En als ze groeien in hun geloof, ontstaat hopelijk het verlangen om ook in hun leven daar uiting aan te geven door zich als christen te gaan GEDRAGEN.

De volgorde is NU dus: ACCEPTATIE – GELOOF – GEDRAG.

Als kerk is het in deze tijd belangrijk om niet alleen naar het feitelijk gedrag van mensen te kijken, maar minstens zo sterk te letten op de richting waarin ze zich ontwikkelen. Groeien ze dichterbij Christus toe of groeien ze er vandaan? Niet kijken naar de buitenkant, maar naar het hart.

Pastoraat is stukwerk. Elke keer moeten er in net weer andere situaties andere keuzes gemaakt worden. En omdat al die individuele situaties niet publiekelijk besproken worden, is het belangrijk dat de gemeente vertrouwen in de kerkenraad heeft. Juist bij pastoraat in een veranderende wereld, zullen we steeds de bijbel moeten laten spreken over hoe de Heer ons de weg wijst.

Ds. Joop van 't Hof